

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

2009 - 2014

Έγγραφο συνόδου

A7-0430/2011

30.11.2011

ΕΚΘΕΣΗ

Πώς θα αποφευχθεί η σπατάλη τροφίμων: στρατηγικές για μια αποδοτικότερη τροφική αλυσίδα στην ΕΕ
(2011/2175(INI))

Επιτροπή Γεωργίας και Ανάπτυξης της Υπαίθρου

Εισηγητής: Salvatore Caronna

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελίδα
ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ.....	3
ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ.....	14
ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΤΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ.....	17
ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ	24
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΤΗΣ ΤΕΛΙΚΗΣ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ	29

ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ

**Πώς θα αποφευχθεί η κατασπατάληση τροφίμων: στρατηγικές για μια αποδοτικότερη τροφική αλυσίδα στην ΕΕ
(2011/2175(INI))**

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη τα άρθρα 191 και 192 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με τη διατήρηση, την προστασία και τη βελτίωση της ποιότητας της δημόσιας υγείας και του περιβάλλοντος,
- έχοντας υπόψη την οδηγία 2008/98/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 19ης Νοεμβρίου 2008 για τα απόβλητα και την κατάργηση ορισμένων οδηγιών¹,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 6ης Ιουλίου 2010 σχετικά με την Πράσινη Βίβλο της Επιτροπής για τη διαχείριση των βιολογικών αποβλήτων στην Ευρωπαϊκή Ένωση²,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 7ης Σεπτεμβρίου 2010 σχετικά με τα δίκαια εισοδήματα για τους γεωργούς: βελτίωση της λειτουργίας της αλυσίδας εφοδιασμού τροφίμων στην Ευρώπη³,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 18ης Ιανουαρίου 2011 σχετικά με την αναγνώριση της γεωργίας ως στρατηγικού τομέα στο πλαίσιο της επισιτιστικής ασφάλειας⁴,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 23ης Ιουνίου 2011 με τίτλο «Η ΚΓΠ με χρονικό ορίζοντα το 2020: η αντιμετώπιση των μελλοντικών προκλήσεων όσον αφορά τη διατροφή, τους φυσικούς πόρους και το έδαφος»⁵,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 5ης Ιουλίου 2011 σχετικά με μια πιο αποτελεσματική και πιο δίκαιη λιανική αγορά⁶,
- έχοντας υπόψη την προπαρασκευαστική μελέτη για την κατασπατάληση των τροφίμων στην ΕΕ των 27 – ΓΔ Περιβάλλοντος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (2010),
- έχοντας υπόψη τη μελέτη του Οργανισμού Τροφίμων και Γεωργίας (FAO) σχετικά με την απώλεια τροφίμων και τη σπατάλη τροφίμων σε παγκόσμιο επίπεδο,
- έχοντας υπόψη το άρθρο 48 του Κανονισμού του,
- έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Γεωργίας και Ανάπτυξης της Υπαίθρου και τις γνωμοδοτήσεις της Επιτροπής Περιβάλλοντος, Δημόσιας Υγείας και Ασφάλειας των

¹ ΕΕ L 312, 22.11.2008, σ. 3.

² Κείμενα που εγκρίθηκαν, P7_TA(2010)0264.

³ Κείμενα που εγκρίθηκαν, P7_TA(2010)0302.

⁴ Κείμενα που εγκρίθηκαν, P6_TA(2011)0006.

⁵ Κείμενα που εγκρίθηκαν P7_TA(2011)0297.

⁶ Κείμενα που εγκρίθηκαν P7_TA(2011)0307.

Τροφίμων και της Επιτροπής Εσωτερικής Αγοράς και Προστασίας των Καταναλωτών (Α7-0430/2011),

- A. λαμβάνοντας υπόψη ότι κάθε χρόνο στην Ευρώπη μια συνεχώς αυξανόμενη ποσότητα υγιεινών και εδώδιμων τροφίμων –σύμφωνα με ορισμένες εκτιμήσεις έως και 50%– χάνεται καθ' όλο το μήκος της αλυσίδας εφοδιασμού τροφίμων, σε ορισμένες περιπτώσεις μέχρι και το στάδιο του καταναλωτή, και καταλήγει στα απόβλητα·
- B. λαμβάνοντας υπόψη ότι μια έρευνα που δημοσίευσε η Επιτροπή εκτιμά την ετήσια παραγωγή απορριμμάτων τροφίμων στα 27 κράτη μέλη σε 89 εκατομμύρια τόνους περίπου, ήτοι 179 κιλά ανά κάτοικο, με μεγάλες διακυμάνσεις μεταξύ των επιμέρους κρατών και των διαφόρων τομέων, χωρίς να υπολογίζει τη σπατάλη κατά τη γεωργική παραγωγή και τα αλιεύματα που απορρίπτονται στη θάλασσα: λαμβάνοντας υπόψη ότι τα απορρίμματα τροφίμων υπολογίζεται ότι θα ανέλθουν περίπου σε 126 εκατομμύρια τόνους (αύξηση κατά 40%) έως το 2020 εάν δεν αναληφθούν πρόσθετες προληπτικές δράσεις και δεν ληφθούν πρόσθετα προληπτικά μέτρα·
- Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι στην Ευρωπαϊκή Ένωση 79 εκατομμύρια άνθρωποι εξακολουθούν να ζουν κάτω από το όριο της φτώχειας, ήτοι πάνω από το 15% των πολιτών έχει εισόδημα κατώτερο από το 60% του μέσου εισοδήματος της χώρας διαμονής τους· λαμβάνοντας υπόψη ότι 16 εκατομμύρια από τα άτομα αυτά έχουν λάβει επισιτιστική βοήθεια από φιλανθρωπικά ιδρύματα·
- Δ. λαμβάνοντας υπόψη τα ανησυχητικά στοιχεία που δημοσίευσε ο FAO, σύμφωνα με τα οποία 925 εκατομμύρια άνθρωποι στον κόσμο απειλούνται με υποσιτισμό, στοιχεία τα οποία καθιστούν ολοένα και πιο δυσχερή την επίτευξη των Αναπτυξιακών Στόχων της Χιλιετίας που προβλέπουν, μεταξύ άλλων, την κατά το ήμισυ μείωση της φτώχειας και της πείνας έως το 2015·
- Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι, σύμφωνα με τη μελέτη του FAO, η προβλεπόμενη αύξηση του παγκόσμιου πληθυσμού από 7 σε 9 δισεκατομμύρια θα απαιτήσει αύξηση του εφοδιασμού σε τρόφιμα τουλάχιστον κατά 70% έως το 2050·
- ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η παγκόσμια παραγωγή σιτηρών αυξήθηκε από 824 εκατομμύρια τόνους το 1960 σε περίπου 2,2 δισεκατομμύρια τόνους το 2010 και ότι αυξάνεται κατά 27 εκατομμύρια τόνους κάθε έτος· λαμβάνοντας υπόψη ότι, εάν συνεχιστεί αυτή η τάση στην παγκόσμια παραγωγή γεωργικών προϊόντων, η αύξηση της παραγωγής σιτηρών έως το 2050 σε σχέση με σήμερα θα είναι επαρκής για τη διατροφή του παγκόσμιου πληθυσμού· λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη ότι, επειδή οι απώλειες μετά τη συγκομιδή αντιπροσωπεύουν το 14% περίπου της συνολικής παραγωγής, ενώ επιπλέον 15% χάνεται στη διανομή καθώς και ως οικιακό απόρριμμα, τα τρία πέμπτα της συνολικής αύξησης της προσφοράς που απαιτείται έως το 2050 θα μπορούσαν να καλυφθούν εάν απλώς σταματούσε η σπατάλη τροφίμων·
- Z. λαμβάνοντας υπόψη ότι η μείωση της σπατάλης τροφίμων αποτελεί ένα σημαντικό πρώτο βήμα στον αγώνα κατά της πείνας στον κόσμο, στην αντίδραση απέναντι στην αύξηση της ζήτησης που εκτιμά ο FAO και στη βελτίωση του επιπέδου διατροφής του πληθυσμού·

- H. λαμβάνοντας υπόψη ότι μικρότερη σπατάλη τροφίμων θα απέφερε μια αποδοτικότερη χρήση της γης και μια καλύτερη διαχείριση των υδάτινων πόρων, θα είχε θετικές επιπτώσεις για όλο τον γεωργικό τομέα παγκοσμίως και θα συνέβαλλε σημαντικά στην καταπολέμηση του υποσιτισμού στον αναπτυσσόμενο κόσμο·
- Θ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η σπατάλη τροφίμων δεν έχει μόνον ηθικές, οικονομικές, κοινωνικές και διατροφικές συνέπειες, αλλά και συνέπειες για τη δημόσια υγεία και το περιβάλλον, εφόσον τα βουνά τροφίμων που δεν καταναλώνονται συμβάλλουν σημαντικά στην υπερθέρμανση του πλανήτη και τα απόβλητα τροφίμων παράγουν μεθάνιο, το οποίο ως αέριο του θερμοκηπίου είναι 21 φορές πιο ισχυρό από το διοξείδιο του άνθρακα·
- I. λαμβάνοντας υπόψη ότι στις αναπτυσσόμενες χώρες υπάρχει ελάχιστη σπατάλη τροφίμων εκ μέρους των καταναλωτών· λαμβάνοντας επίσης υπόψη ότι οιαδήποτε σπατάλη τροφίμων σε αυτές τις χώρες οφείλεται κυρίως σε οικονομικούς και τεχνικούς περιορισμούς καθ' όλο το μήκος της αλυσίδας παραγωγής τροφίμων·
- IA. λαμβάνοντας υπόψη ότι στην Ευρώπη και τη Βόρεια Αμερική, κατά τις προηγούμενες δεκαετίες, όταν η παραγωγή τροφίμων ήταν άφθονη, το ζήτημα της σπατάλης τροφίμων δεν αποτελέσει πολιτική προτεραιότητα, γεγονός το οποίο οδήγησε στη συνολική αύξηση της σπατάλης τροφίμων καθ' όλο το μήκος της αλυσίδας εφοδιασμού τροφίμων· λαμβάνοντας υπόψη ότι στην Ευρώπη και τη Βόρεια Αμερική η σπατάλη τροφίμων παρατηρείται κυρίως στα στάδια του λιανικού εμπορίου και της κατανάλωσης, σε αντίθεση με τον αναπτυσσόμενο κόσμο, όπου η παραγωγή, η συγκομιδή, η επεξεργασία και η μεταφορά είναι τα στάδια στα οποία εμφανίζεται συχνότερα το πρόβλημα της απώλειας τροφίμων·
- IB. λαμβάνοντας υπόψη ότι, βάσει πρόσφατων μελετών, για την παραγωγή ενός κιλού τροφής εκλύονται στην ατμόσφαιρα κατά μέσον όρο 4,5 κιλά CO₂· λαμβάνοντας υπόψη ότι στην Ευρώπη τα 89 περίπου εκατομμύρια τόνοι τροφής που σπαταλούνται προκαλούν έκλυση 170 εκατομμυρίων τόνων ισοδύναμου CO₂ ετησίως -κατανεμημένων μεταξύ της βιομηχανίας τροφίμων (59 εκατ. τόνοι ισοδύναμου CO₂ ετησίως), της οικιακής κατανάλωσης (78 εκατ. τόνοι ισοδύναμου CO₂ ετησίως), και λοιπών (33 εκατ. τόνοι ισοδύναμου CO₂ ετησίως)· λαμβάνοντας υπόψη ότι η παραγωγή του 30% των τροφίμων που δεν καταναλώνονται προϋποθέτει τη χρήση επιπλέον 50% υδάτινων πόρων για άρδευση και ότι για την παραγωγή ενός κιλού βοείου κρέατος καταναλώνονται 5 έως 10 τόνοι νερού·
- II. λαμβάνοντας υπόψη ότι, από τη μια πλευρά, η επισιτιστική ασφάλεια απειλείται, ενώ, από την άλλη πλευρά, στις πλουσιότερες οικονομίες εμφανίζονται σοβαρές ασθένειες, όπως η παχυσαρκία, οι καρδιοαγγειακές παθήσεις και οι καρκίνοι, που συνδέονται με μια διατροφή υπερβολικά πλούσια σε λιπαρές ουσίες και πρωτεΐνες, με αποτέλεσμα ο αριθμός του πληθυσμού που υπερσιτίζεται παγκοσμίως να είναι ίσος με τον αριθμό του πληθυσμού που υποσιτίζεται και πάσχει από ασιτία·
- IA. λαμβάνοντας υπόψη ότι η επιδεινούμενη μείωση των παραγόντων παραγωγής έρχεται σε αντίθεση με την ανάγκη αύξησης της προσφοράς τροφίμων στην Ευρωπαϊκή Ένωση·
- IE. λαμβάνοντας υπόψη ότι η υποστήριξη που παρέχεται στις αναπτυσσόμενες χώρες για να βελτιώσουν την απόδοση των αλυσίδων εφοδιασμού τροφίμων μπορεί όχι μόνο να

ωφελήσει, άμεσα, τις τοπικές οικονομίες και τη βιώσιμη ανάπτυξη αυτών των χωρών αλλά μπορεί να βοηθήσει, έμμεσα, και το παγκόσμιο εμπορικό ισοζύγιο γεωργικών προϊόντων και την ανακατανομή των φυσικών πόρων·

- ΙΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών, σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο, όπως και η βοήθεια προς τις αναπτυσσόμενες χώρες, έχουν μείζονα σημασία για την αντιμετώπιση της σπατάλης τροφίμων παγκοσμίως·
- ΙΖ. λαμβάνοντας υπόψη ότι όλο και περισσότερα κράτη μέλη αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες ευαισθητοποίησης της κοινής γνώμης όσον αφορά τα αίτια και τις συνέπειες της σπατάλης τροφίμων, τις μεθόδους περιορισμού της και τους τρόπους προώθησης ενός επιστημονικού και πολιτισμικού πνεύματος που βασίζεται στις αρχές της βιωσιμότητας και της αλληλεγγύης·
- ΙΗ. λαμβάνοντας υπόψη ότι σπατάλη τροφίμων συμβαίνει σε ολόκληρη την αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων, από τη φάση της γεωργικής παραγωγής μέχρι τις φάσεις της αποθήκευσης, της επεξεργασίας, της διανομής, της διαχείρισης και της κατανάλωσης·
- ΙΘ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι παράγοντες της αλυσίδας εφοδιασμού τροφίμων φέρουν την πρωταρχική ευθύνη για την ασφάλεια των τροφίμων και τη λήψη μέτρων για την αποφυγή της σπατάλης τροφίμων όπου αυτή είναι δυνατόν να αποφευχθεί·
- Κ. λαμβάνοντας υπόψη ότι ορισμένα κράτη μέλη απαγορεύουν την πώληση τροφίμων σε τιμές κάτω του κόστους, αφαιρώντας από τους εμπόρους λιανικής πώλησης την ευκαιρία να πωλούν αδιάθετα νωπά τρόφιμα σε φθηνότερες τιμές στους καταναλωτές στο τέλος της ημέρας και συμβάλλοντας σε περαιτέρω σπατάλες στην αλυσίδα των τροφίμων·
- ΚΑ. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο προσφάτως εγκριθείς κανονισμός για την ενημέρωση του καταναλωτή σε σχέση με τα τρόφιμα διευκρινίζει ότι τα τρόφιμα με ημερομηνία "κατανάλωσης έως" πρέπει να θεωρούνται ανασφαλής μετά την ημερομηνία αυτή·
- ΚΒ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το Φόρουμ Υψηλού Επιπέδου για τη Βελτίωση της Λειτουργίας της Αλυσίδας Εφοδιασμού Τροφίμων και η Ευρωπαϊκή Στρογγυλή Τράπεζα για μια Βιώσιμη Κατανάλωση και Παραγωγή συνεργάζονται με σκοπό τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και της βιωσιμότητας σε όλη την αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων·
1. θεωρεί ότι η επισιτιστική ασφάλεια αποτελεί θεμελιώδες ανθρώπινο δικαίωμα που υλοποιείται με τη διαθεσιμότητα, την προσβασιμότητα, τη χρήση και τη χρονική σταθερότητα μιας υγιεινής, επαρκούς, κατάλληλης και θρεπτικής διατροφής· επισημαίνει ότι η παγκόσμια παραγωγή τροφίμων τίθεται εν κινδύνω από μια σειρά παραγόντων, όπως είναι, μεταξύ άλλων, το πεπερασμένο των φυσικών πόρων σε σχέση με τον αυξανόμενο παγκόσμιο πληθυσμό και η περιορισμένη πρόσβαση των πιο ευπαθών τμημάτων του πληθυσμού στην τροφή·
 2. ζητεί από το Συμβούλιο, την Επιτροπή, τα κράτη μέλη και τους παράγοντες της αλυσίδας εφοδιασμού τροφίμων να αντιμετωπίσουν επείγοντως το πρόβλημα της σπατάλης τροφίμων σε όλη την αλυσίδα εφοδιασμού και κατανάλωσης και να καταρτίσουν κατευθυντήριες γραμμές και να υποστηρίξουν τρόπους βελτίωσης της αποτελεσματικότητας της αλυσίδας εφοδιασμού τροφίμων σε κάθε τομέα χωριστά και

τους προτρέπει να δώσουν προτεραιότητα σε αυτές τις δράσεις στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού πολιτικού προγράμματος δράσης· καλεί την Επιτροπή, σε αυτό το πλαίσιο, να καταστήσει πιο γνωστό το έργο που διεξάγεται τόσο στο Φόρουμ Υψηλού Επιπέδου για τη Βελτίωση της Λειτουργίας της Αλυσίδας Εφοδιασμού Τροφίμων όσο και στην Ευρωπαϊκή Στρογγυλή Τράπεζα για μια Βιώσιμη Κατανάλωση και Παραγωγή, με σκοπό, μεταξύ άλλων, τη διατύπωση συστάσεων για τον τρόπο αντιμετώπισης της σπατάλης τροφίμων·

3. εκφράζει την ανησυχία του για το γεγονός ότι, καθημερινά, σημαντικές ποσότητες τροφίμων, μολονότι βρίσκονται σε άριστη κατάσταση προς κατανάλωση, απορρίπτονται ως απόβλητα και ότι η σπατάλη τροφίμων εγείρει περιβαλλοντικά και ηθικά προβλήματα και δημιουργεί οικονομικό και κοινωνικό κόστος το οποίο θέτει τις επιχειρήσεις και τους καταναλωτές στην εσωτερική αγορά προ προκλήσεων· καλεί συνεπώς την Επιτροπή να αναλύσει τα αίτια και τις συνέπειες της ετήσιας απόρριψης, σπατάλης και υγειονομικής ταφής σχεδόν του 50% των τροφίμων που παράγονται στην Ευρώπη και να εξασφαλίσει ότι η μελέτη αυτή περιλαμβάνει λεπτομερή ανάλυση της σπατάλης καθώς και αξιολόγηση των οικονομικών, περιβαλλοντικών, διατροφικών και κοινωνικών συνεπειών· καλεί επίσης την Επιτροπή να λάβει έμπρακτα μέτρα με σκοπό να μειωθεί η σπατάλη τροφίμων κατά το ήμισυ έως το 2025 και ταυτόχρονα να αποτραπεί η παραγωγή βιολογικών αποβλήτων·
4. επισημαίνει ότι η σπατάλη τροφίμων έχει διάφορα αίτια: την υπερπαραγωγή, το κακό διαμέτρημα του προϊόντος (ακατάλληλο μέγεθος ή μορφή), την αλλοίωση του προϊόντος ή της συσκευασίας, τις προδιαγραφές εμπορίας (προβλήματα εμφάνισης ή ελαττωματική συσκευασία), την κακή διαχείριση των αποθεμάτων ή μη αποτελεσματικές στρατηγικές εμπορίας·
5. ζητεί από την Επιτροπή να εκτιμήσει τις επιπτώσεις που θα είχε μια αναγκαστική πολιτική στον τομέα των αποβλήτων σε συμπεριφορές σπατάλης τροφίμων· ζητεί να υιοθετηθεί, κατ' εφαρμογήν της αρχής «ο ρυπαίνων πληρώνει», μια αναγκαστική πολιτική επεξεργασίας των αποβλήτων που θα αφορά όλους τους κρίκους της τροφικής αλυσίδας·
6. εκτιμά ότι, για να περιορισθεί στο ελάχιστο η σπατάλη τροφίμων, πρέπει να συμμετάσχουν όλοι οι παράγοντες της αλυσίδας εφοδιασμού τροφίμων και να αντιμετωπισθούν τα διάφορα αίτια της σπατάλης ανά τομέα· καλεί, ως εκ τούτου, την Επιτροπή να προβεί σε ανάλυση ολόκληρης της αλυσίδας εφοδιασμού τροφίμων ώστε να προσδιορίσει τους κλάδους τροφίμων στους οποίους παρατηρείται περισσότερο σπατάλη τροφίμων και τις λύσεις που μπορούν να εξευρεθούν για την πρόληψη της σπατάλης τροφίμων·
7. παροτρύνει την Επιτροπή να συνεργαστεί με τον Οργανισμό Τροφίμων και Γεωργίας (FAO) προκειμένου να θέσουν κοινούς στόχους για τη μείωση της σπατάλης τροφίμων σε ολόκληρο τον κόσμο·
8. επισημαίνει ότι το ζήτημα της σπατάλης τροφίμων πρέπει να αντιμετωπισθεί με γνώμονα την αποδοτικότητα των πόρων και ζητεί από την Επιτροπή να προτείνει συγκεκριμένες πρωτοβουλίες για την καταπολέμηση της σπατάλης τροφίμων σύμφωνα με την εμβληματική πρωτοβουλία «Μια Ευρώπη που χρησιμοποιεί αποτελεσματικά τους

πόρους», προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι το ζήτημα αυτό αντιμετωπίζεται με την ίδια προσοχή και με την ίδια αύξηση της ευαισθητοποίησης όπως το ζήτημα της ενεργειακής απόδοσης, δεδομένου ότι αμφότερα τα ζητήματα είναι εξίσου σημαντικά για το περιβάλλον και το μέλλον μας·

9. ζητεί από την Επιτροπή να καθορίσει συγκεκριμένους στόχους για τα κράτη μέλη σε σχέση με την πρόληψη της σπατάλης τροφίμων, στο πλαίσιο των στόχων πρόληψης της δημιουργίας αποβλήτων που πρέπει να επιτύχουν τα κράτη μέλη έως το 2014, όπως ορίζει η οδηγία πλαίσιο για τα απόβλητα του 2008.
10. θεωρεί απαραίτητο να μειωθεί η σπατάλη τροφίμων καθ' όλο το μήκος της τροφικής αλυσίδας, από τον αγρό έως το τραπέζι του καταναλωτή· τονίζει την ανάγκη να θεσπιστεί μια συντονισμένη στρατηγική της οποίας θα έπονται συγκεκριμένες δράσεις, μεταξύ άλλων ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών, σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο, προκειμένου να βελτιωθεί ο συντονισμός μεταξύ των κρατών μελών με σκοπό την αποτροπή της σπατάλης τροφίμων καθώς και να βελτιωθεί η αποτελεσματικότητα της αλυσίδας εφοδιασμού τροφίμων· φρονεί ότι τούτο θα μπορούσε να επιτευχθεί με την προαγωγή των απευθείας σχέσεων μεταξύ παραγωγών και καταναλωτών και με τη σύντμηση της αλυσίδας εφοδιασμού τροφίμων καθώς και με την ενθάρρυνση όλων των ενδιαφερομένων παραγόντων να αναλάβουν μεγαλύτερες κοινές ευθύνες καθώς και να ενισχύσουν το συντονισμό με σκοπό την περαιτέρω βελτίωση της υλικότεχνικής υποστήριξης, των μεταφορών, της διαχείρισης των αποθεμάτων και των συσκευασιών·
11. καλεί την Επιτροπή, τα κράτη μέλη και τους ενδιαφερόμενους παράγοντες να ανταλλάσσουν βέλτιστες πρακτικές συνδυάζοντας τις γνώσεις από τα σχετικά φόρα και πλατφόρμες, όπως το Φόρουμ Λιανικού Εμπορίου της ΕΕ για τη Βιωσιμότητα, η Ευρωπαϊκή Στρογγυλή Τράπεζα για μια Βιώσιμη Κατανάλωση και Παραγωγή Τροφίμων, το Φόρουμ Υψηλού Επιπέδου για την Καλύτερη Λειτουργία της Αλυσίδας Εφοδιασμού Τροφίμων, το Άτυπο Δίκτυο των Κρατών Μελών «Φίλοι των Βιώσιμων Τροφίμων», το Φόρουμ για τα Καταναλωτικά Αγαθά κτλ·
12. καλεί την Επιτροπή, κατά την εκπόνηση των πολιτικών ανάπτυξης, να υποστηρίξει δράσεις που αποσκοπούν στη μείωση της σπατάλης σε όλη την αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων στις αναπτυσσόμενες χώρες στις οποίες οι τεχνικές παραγωγής, η διαχείριση μετά τη συγκομιδή, οι υποδομές και οι διαδικασίες μεταποίησης και συσκευασίας είναι προβληματικές και ακατάλληλες· προτείνει να ενθαρρυνθεί ο εκσυγχρονισμός αυτού του γεωργικού εξοπλισμού και των υποδομών, ώστε να περιορισθούν οι απώλειες μετά τη συγκομιδή και να αυξηθεί η διάρκεια διατήρησης των τροφίμων· εκτιμά επίσης ότι η βελτιωμένη αποτελεσματικότητα της αλυσίδας εφοδιασμού τροφίμων μπορεί να συμβάλει και στην επίτευξη της επισιτιστικής αυτάρκειας αυτών των χωρών·
13. ζητεί να επανακαθοριστούν οι στόχοι των μέτρων στήριξης, σε επίπεδο ΕΕ, για τη διανομή τροφίμων στους πλέον μειονεκτούντες πολίτες της Ένωσης, της ευρωπαϊκής βοήθειας για την παροχή γάλακτος και γαλακτοκομικών προϊόντων σε μαθητές στα σχολεία και του προγράμματος για την ενθάρρυνση της κατανάλωσης φρούτων στα σχολεία, με σκοπό την πρόληψη της σπατάλης τροφίμων·
14. επισημαίνει ότι επικρατεί σύγχυση όσον αφορά τον ορισμό των εννοιών «σπατάλη τροφίμων» και «βιολογικά απόβλητα»· θεωρεί ότι, στην κοινή αντίληψη, ως «σπατάλη

τροφίμων» νοείται το σύνολο των τροφίμων που απορρίπτονται από την αλυσίδα εφοδιασμού για οικονομικούς ή αισθητικούς λόγους ή λόγω εγγύτητας της ημερομηνίας λήξης, μολοντί είναι ακόμη απολύτως εδώδιμα και θα μπορούσαν να διατεθούν για ανθρώπινη κατανάλωση, και τα οποία, λόγω έλλειψης εναλλακτικής χρήσης, απορρίπτονται τελικά ως απόβλητα προκαλώντας δυσμενείς εξωγενείς επιπτώσεις από περιβαλλοντική άποψη, καθώς επίσης οικονομικό κόστος και απώλεια κερδών για τις επιχειρήσεις·

15. επισημαίνει ότι στην Ευρώπη δεν υπάρχει εναρμονισμένος ορισμός της σπατάλης τροφίμων· καλεί συνεπώς την Επιτροπή να υποβάλει νομοθετική πρόταση που θα ορίζει την τυπολογία της «σπατάλης τροφίμων» και, στο πλαίσιο αυτό, να θεσπίσει επίσης ένα χωριστό ορισμό των υπολειμμάτων τροφίμων για βιοκαύσιμα ή για βιολογικά απόβλητα, τα οποία διακρίνονται από τη συνήθη σπατάλη τροφίμων δεδομένου ότι επαναχρησιμοποιούνται για ενεργειακούς σκοπούς·
16. φρονεί ότι όλα τα κράτη μέλη πρέπει να επιτρέπουν στους εμπόρους λιανικής πώλησης να μειώνουν σημαντικά τις τιμές των νωπών τροφίμων, κάτω και από το κόστος παραγωγής, όταν πλησιάζει η ημερομηνία λήξης τους, ώστε να περιορισθούν οι ποσότητες αδιάθετων τροφίμων που απορρίπτονται ως απόβλητα και να δίδεται η δυνατότητα στους καταναλωτές με χαμηλό διαθέσιμο εισόδημα να αγοράζουν τρόφιμα υψηλής ποιότητας σε φθηνότερες τιμές·
17. επιθυμεί να επισημάνει ότι η γεωργία, λόγω των χαρακτηριστικών της, χρησιμοποιεί με αποδοτικό τρόπο τους πόρους και μπορεί να διαδραματίσει θεμελιώδη και πρωτοπόρο ρόλο στον αγώνα κατά της σπατάλης τροφίμων· παροτρύνει συνεπώς την Επιτροπή να συμπεριλάβει φιλόδοξα μέτρα προς τον σκοπό αυτό στις προσεχείς νομοθετικές προτάσεις της για τη γεωργία, το εμπόριο και τη διανομή τροφίμων· ελπίζει ότι θα αναληφθεί κοινή δράση μέσω επενδύσεων στους τομείς της έρευνας, της επιστήμης, της τεχνολογίας, της εκπαίδευσης, της παροχής συμβουλών και της καινοτομίας στη γεωργία, προκειμένου να μειωθεί η σπατάλη τροφίμων και να διαπαιδαγωγηθούν και να ενθαρρυνθούν οι καταναλωτές να τηρούν πιο υπεύθυνη και πιο συνειδητή συμπεριφορά αποφεύγοντας τη σπατάλη τροφίμων·
18. θεωρεί ότι οι απαιτήσεις ποιότητας σχετικά με την εξωτερική εμφάνιση των προϊόντων, οι οποίες καθορίζουν το μέγεθος και το σχήμα κυρίως των νωπών οπωρολαχανικών, είτε έχουν επιβληθεί από ευρωπαϊκή ή εθνική νομοθεσία ή από εσωτερικό κανονισμό επιχείρησης, αποτελούν αιτία πολλών περιττών απορρίψεων, οι οποίες αυξάνουν την ποσότητα των τροφίμων που σπαταλούνται· καλεί τους ενδιαφερόμενους παράγοντες να αναγνωρίζουν και να επεξηγούν τη διατροφική αξία των γεωργικών προϊόντων που δεν έχουν μέγεθος ή σχήμα σύμφωνο με τις προδιαγραφές, προκειμένου να μειωθεί η ποσότητα των τροφίμων που απορρίπτονται·
19. καλεί την Επιτροπή να καταρτίσει κατευθυντήριες γραμμές για την εφαρμογή του άρθρου 5 της οδηγίας πλαισίου για τα απόβλητα (2008/98/EK) που ορίζει τα υποπροϊόντα, δεδομένου ότι η απουσία νομικής σαφήνειας στην ευρωπαϊκή νομοθεσία όσον αφορά τη διάκριση μεταξύ αποβλήτων και μη αποβλήτων θα μπορούσε να παρεμποδίσει την αποδοτική χρήση των υποπροϊόντων·
20. καλεί την Επιτροπή, τα κράτη μέλη, τους μεταποιητές και τους εμπόρους λιανικής

πώλησης να καταρτίσουν κατευθυντήριες γραμμές για την αποφυγή της σπατάλης τροφίμων η οποία μπορεί να αποφευχθεί και να επιτύχουν αποδοτικότερη χρήση των πόρων στο τμήμα της αλυσίδας εφοδιασμού τροφίμων που τους αντιστοιχεί, να εργάζονται συνεχώς για τη βελτίωση των διαδικασιών μεταποίησης, συσκευασίας και μεταφοράς, ώστε να περιοριστούν οι περιττές σπατάλες τροφίμων·

21. προτρέπει την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να ενθαρρύνουν την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών και να προωθήσουν εκστρατείες ενημέρωσης της κοινής γνώμης σχετικά με την αξία των τροφίμων και των γεωργικών προϊόντων, τα αίτια και τις συνέπειες της σπατάλης τροφίμων και τους τρόπους μείωσής της, προωθώντας ένα επιστημονικό και πολιτισμικό πνεύμα που βασίζεται στις αρχές της βιωσιμότητας και της αλληλεγγύης· καλεί τα κράτη μέλη να ενθαρρύνουν την εισαγωγή μαθημάτων διατροφικής εκπαίδευσης, σε όλα τα επίπεδα της εκπαίδευσης, συμπεριλαμβανομένης της ανώτατης εκπαίδευσης, όπου θα εξηγείται, επί παραδείγματι, ο τρόπος αποθήκευσης, μαγειρέματος και απόρριψης των τροφίμων προκειμένου να ενθαρρύνονται πιο υπεύθυνες συμπεριφορές· τονίζει τον σημαντικό ρόλο που διαδραματίζουν οι τοπικές αρχές και επιχειρήσεις, παράλληλα με τους εμπόρους λιανικής πώλησης και τα μέσα ενημέρωσης, στην παροχή πληροφοριών και στήριξης στους πολίτες όσον αφορά την πρόληψη και τη μείωση της σπατάλης τροφίμων·
22. επικροτεί τις πρωτοβουλίες που έχουν αναλάβει ήδη διάφορα κράτη μέλη με σκοπό την ανάκτηση, σε τοπικό επίπεδο και κατά μήκος ολόκληρης της αλυσίδας εφοδιασμού τροφίμων, των προϊόντων που δεν πωλούνται αλλά απορρίπτονται, προκειμένου να αναδιανεμηθούν σε ομάδες πολιτών των οποίων το εισόδημα είναι κατώτερο του ελαχίστου εισοδήματος και οι οποίοι στερούνται αγοραστικής δύναμης· υπογραμμίζει τη σημασία της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών μεταξύ κρατών μελών σε αυτό το θέμα, καθώς και τη σημασία των πρωτοβουλιών που αναλαμβάνονται σε τοπικό επίπεδο· επισημαίνει από την άποψη αυτή την πολύτιμη συμβολή, αφενός, των εθελοντών στη συγκέντρωση και διανομή αυτών των προϊόντων και, αφετέρου, επαγγελματικών εταιρειών που αναπτύσσουν συστήματα και δράσεις κατά της σπατάλης·
23. καλεί τους εμπόρους λιανικής πώλησης να συμμετέχουν σε προγράμματα αναδιανομής τροφίμων σε πολίτες που στερούνται αγοραστικής δύναμης και να εφαρμόσουν μέτρα που επιτρέπουν να πωλούνται με έκπτωση προϊόντα των οποίων πλησιάζει η ημερομηνία λήξης·
24. χαιρετίζει το έργο εταιρειών και επαγγελματικών συμπράξεων προερχόμενων από το δημόσιο, ιδιωτικό, ακαδημαϊκό και συνεταιριστικό χώρο που σχεδιάζουν και υλοποιούν, σε ευρωπαϊκό επίπεδο, συντονισμένα προγράμματα δράσης για την καταπολέμηση της σπατάλης τροφίμων·
25. εκτιμά ότι οι επενδύσεις σε μεθόδους περιορισμού της σπατάλης τροφίμων θα μπορούσαν να αποφέρουν περιορισμό των απωλειών που σημειώνονται στις αγροδιατροφικές επιχειρήσεις και, κατά συνέπεια, μείωση των τιμών των τροφίμων, άρα δυνητικώς και καλύτερη πρόσβαση των φτωχότερων τμημάτων του πληθυσμού στα τρόφιμα· ζητεί από την Επιτροπή να προσδιορίσει τα μέσα και τις δράσεις για τη μεγαλύτερη συμμετοχή των αγροδιατροφικών επιχειρήσεων, των αγορών χονδρικής πώλησης, των καταστημάτων, των αλυσίδων διανομής, των δημόσιων και ιδιωτικών επιχειρήσεων μαζικής εστίασης,

των εστιατορίων, των δημόσιων διοικήσεων και των ΜΚΟ στις πρακτικές καταπολέμησης της σπατάλης· ενθαρρύνει τη χρήση του διαδικτύου και των νέων τεχνολογιών για το σκοπό αυτό· επισημαίνει, σε αυτό το πλαίσιο, τη σημασία της ίδρυσης μιας Κοινότητας Γνώσης και Καινοτομίας (Knowledge and Innovation Community, KIC) για τα τρόφιμα, η οποία θα έχει ως στόχο, μεταξύ άλλων, την αποφυγή της σπατάλης τροφίμων· ζητεί από την Επιτροπή να καλέσει τον αγροδιατροφικό κλάδο και τους ενδιαφερόμενους παράγοντες να αναλάβουν το μερίδιο ευθύνης που του αναλογεί στο θέμα της σπατάλης των τροφίμων, προσφέροντας κυρίως ποικιλία στο μέγεθος της συσκευασίας τροφίμων, να εκτιμήσουν τα οφέλη της προσφοράς περισσότερων χύδην τροφίμων και να λάβουν περισσότερο υπόψη τα αποτελούμενα από ένα πρόσωπο νοικοκυριά, προκειμένου να μειωθεί η σπατάλη τροφίμων και, κατ' επέκταση, το «αποτύπωμα άνθρακα» του καταναλωτή·

26. ζητεί από τα κράτη μέλη να δημιουργήσουν οικονομικά κίνητρα για τον περιορισμό της σπατάλης τροφίμων·
27. τονίζει ότι οι εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου που σχετίζονται με την παραγωγή, συσκευασία και μεταφορά των τροφίμων που απορρίπτονται είναι περιττές πρόσθετες εκπομπές· επισημαίνει ότι η βελτίωση της απόδοσης της αλυσίδας εφοδιασμού τροφίμων, για να προληφθεί η σπατάλη τροφίμων και να εξαλειφθούν τα εδώδιμα απόβλητα τροφίμων, αποτελεί βασικό βήμα για την άμβλυνση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής·
28. καλεί την Επιτροπή να εξετάσει το ενδεχόμενο τροποποίησης των κανόνων που διέπουν τις δημόσιες συμβάσεις για υπηρεσίες εστίασης και φιλοξενίας, ούτως ώστε, κατά την ανάθεση συμβάσεων, με ισότιμους τους υπόλοιπους όρους, να δίδεται προτεραιότητα στις επιχειρήσεις που διασφαλίζουν τη δωρεάν αναδιανομή των αδιάθετων (απούλητων) προϊόντων σε ομάδες πολιτών χωρίς αγοραστική δύναμη και οι οποίες προωθούν συγκεκριμένες δράσεις για τη μείωση της σπατάλης στα πρώτα στάδια της τροφικής αλυσίδας, δίνοντας για παράδειγμα την προτίμηση σε γεωργικά προϊόντα και τρόφιμα που παράγονται όσο το δυνατόν εγγύτερα στον τόπο κατανάλωσης·
29. καλεί την Επιτροπή, προκειμένου να δώσει το καλό παράδειγμα, να ασχοληθεί με τη σπατάλη τροφίμων εντός των ιδίων των οργάνων της ΕΕ και να λάβει επείγοντα και αναγκαία μέτρα για τη μείωση των ιδιαίτερος σημαντικών ποσοτήτων τροφίμων που πετιούνται καθημερινά στα κυλικεία των διαφόρων ευρωπαϊκών οργάνων·
30. καλεί την Επιτροπή να εξετάσει και να προωθήσει μέτρα που αποσκοπούν στη μείωση της σπατάλης τροφίμων στα πρώτα στάδια της τροφικής αλυσίδας, όπως για παράδειγμα την επισήμανση με διπλή ημερομηνία λήξης («πώληση έως» και «ανάληψη έως») και την πώληση με έκπτωση προϊόντων με κοντινή ημερομηνία λήξης ή με ελαττώματα· σημειώνει ότι η βελτιστοποίηση και η αποτελεσματική χρήση των συσκευασιών τροφίμων μπορούν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στην πρόληψη της σπατάλης τροφίμων με τη μείωση των συνολικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων των προϊόντων, κυρίως μέσω του βιομηχανικού οικολογικού σχεδιασμού, ο οποίος περιλαμβάνει μέτρα όπως διαφοροποίηση του μεγέθους των συσκευασιών ώστε να βοηθηθούν οι καταναλωτές να αγοράζουν τη σωστή ποσότητα και να αποτραπεί η υπερβολική κατανάλωση πόρων, παροχή συμβουλών σχετικά με τον τρόπο αποθήκευσης και χρήσης των προϊόντων,

σχεδιασμό συσκευασιών που επιτρέπουν συντήρηση των προϊόντων για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα και διατήρηση της φρεσκάδας τους, εξασφαλίζοντας πάντοτε ότι χρησιμοποιούνται τα κατάλληλα υλικά για τη συσκευασία και τη συντήρηση των τροφίμων, ώστε να μην υποβαθμίζεται η υγειονομική τους ποιότητα και η διάρκεια ζωής τους·

31. καλεί την Επιτροπή σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, να εκδώσει συστάσεις σχετικά με τις θερμοκρασίες κατάψυξης με βάση στοιχεία που αποδεικνύουν ότι η μη βέλτιστη και ακατάλληλη θερμοκρασία καθιστά τα τρόφιμα προώρως ακατάλληλα προς βρώση και προκαλεί περιττή σπατάλη· υπογραμμίζει το γεγονός ότι τα εναρμονισμένα επίπεδα θερμοκρασίας σε ολόκληρη την αλυσίδα εφοδιασμού θα βελτιώσουν τη συντήρηση των προϊόντων και θα μειώσουν τη σπατάλη των τροφίμων που μεταφέρονται και πωλούνται εκτός συνόρων·
32. υπενθυμίζει τα αποτελέσματα της έρευνας της Επιτροπής (Consumer Empowerment in the EU - SEC(2011) 0469), σύμφωνα με την οποία το 18% των ευρωπαίων πολιτών δεν κατανοεί την επισήμανση «ανάλωση κατά προτίμηση πριν από...»· ζητεί, συνεπώς, από την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να διευκρινίσουν τη σημασία της ημερομηνίας στις επισημάνσεις («ανάλωση κατά προτίμηση πριν από», «ημερομηνία λήξης» και «ανάλωση έως») προκειμένου να μειωθεί η αβεβαιότητα των καταναλωτών ως προς το κατά πόσον το τρόφιμο είναι εδώδιμο και να δοθούν ακριβείς πληροφορίες στο κοινό προκειμένου κυρίως να αντιληφθεί ότι η ημερομηνία σε σχέση με την ελάχιστη διάρκεια «ανάλωση κατά προτίμηση πριν από» σχετίζεται με την ποιότητα, ενώ η ένδειξη "κατανάλωση έως" σχετίζεται με την ασφάλεια, με απώτερο στόχο να μπορούν οι καταναλωτές να προβαίνουν σε επιλογές έχοντας πλήρη επίγνωση των πραγμάτων· παροτρύνει την Επιτροπή να δημοσιεύσει ένα φιλικό για το χρήστη εγχειρίδιο σχετικά με τη χρήση τροφίμων των οποίων η ημερομηνία λήξης πλησιάζει ώστε να εξασφαλίζεται ταυτόχρονα η ασφάλεια των τροφίμων για δωρεά και για ζωοτροφές, με βάση τις βέλτιστες πρακτικές των ενδιαφερομένων παραγόντων στο πλαίσιο της αλυσίδας εφοδιασμού τροφίμων, προκειμένου, επί παραδείγματι, να εναρμονιστεί η προσφορά με τη ζήτηση ταχύτερα και αποτελεσματικότερα·
33. καλεί τα κράτη μέλη να ενθαρρύνουν και να υποστηρίξουν πρωτοβουλίες που αποσκοπούν στην παροχή κινήτρων για τη βιώσιμη παραγωγή σε μικρή και μεσαία κλίμακα που συνδέεται με τις αγορές και την κατανάλωση σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο· αναγνωρίζει ότι οι τοπικές αγορές είναι βιώσιμες από περιβαλλοντική άποψη και συμβάλλουν στη σταθερότητα του πρωτογενούς τομέα· ζητεί να προβλέπει η κοινή γεωργική πολιτική στο μέλλον τους χρηματοδοτικούς πόρους που απαιτούνται για την προώθηση της σταθερότητας του πρωτογενούς τομέα, π.χ. μέσω των άμεσων πωλήσεων και των τοπικών αγορών, καθώς και όλων των μέτρων προώθησης της μικρής αλυσίδας ή της μηδενικής χιλιομετρικής απόστασης·
34. καλεί τα κράτη μέλη να μεριμνήσουν ώστε οι μικροί τοπικοί παραγωγοί και οι τοπικές ομάδες παραγωγών να μπορούν να συμμετέχουν σε διαδικασίες ανάθεσης δημόσιων συμβάσεων για την εκτέλεση ειδικών προγραμμάτων, επί παραδείγματι, προγραμμάτων προώθησης της κατανάλωσης φρούτων και γαλακτοκομικών προϊόντων στα σχολεία·
35. καλεί το Συμβούλιο και την Επιτροπή να κηρύξουν το 2013 «Ευρωπαϊκό Έτος κατά της Σπατάλης Τροφίμων», ως σημαντική πρωτοβουλία ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης

των ευρωπαϊών πολιτών και για να επικεντρωθεί η προσοχή των εθνικών κυβερνήσεων σε αυτό το σημαντικό ζήτημα ώστε να διατεθούν επαρκείς πόροι για την αντιμετώπιση των προκλήσεων στο εγγύς μέλλον·

36. αναθέτει στον Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο και την Επιτροπή.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Η σπατάλη τροφίμων έχει πάρει τέτοιες διαστάσεις ώστε να θεωρείται πρόβλημα παγκόσμιας κλίμακας, το οποίο επηρεάζει όλους τους κρίκους της αλυσίδας εφοδιασμού τροφίμων, από τους αγρούς έως το τραπέζι του καταναλωτή.

Σύμφωνα με στοιχεία που συλλέχθηκαν από το 1974 μέχρι σήμερα, υπολογίζεται ότι η σπατάλη τροφίμων στον κόσμο έχει αυξηθεί κατά 50%.

Η σπατάλη συντελείται στις καλλιέργειες, στις βιομηχανίες μεταποίησης, στις επιχειρήσεις διανομής και στα σπίτια των καταναλωτών· σπατάλη σημειώνεται στις βιομηχανικές, αλλά και στις αναπτυσσόμενες χώρες. Η σπατάλη αυτή δημιουργεί μια άλλη αλυσίδα, παράλληλη προς την αλυσίδα παραγωγής, ενώ προκαλεί και μια μακρά σειρά από αρνητικές επιπτώσεις.

Το ζήτημα της σπατάλης τροφίμων έρχεται σε αντίθεση με το θεμελιώδες πρόβλημα του εφοδιασμού των τροφίμων, ο οποίος επηρεάζεται σοβαρά από μια σειρά παραγόντων, μεταξύ των οποίων, οι περιορισμένοι φυσικοί πόροι σε σύγκριση με την αύξηση του παγκόσμιου πληθυσμού και η ελλιπής πρόσβαση των πιο φτωχών στρωμάτων του πληθυσμού στα τρόφιμα .

Εδώ βασίζεται μια σειρά από αναλύσεις και έρευνες σχετικά με τη χρήση των τροφίμων που διαθέτουμε.

Μια πρόσφατη έρευνα που διεξήχθη για λογαριασμό του FAO αποκαλύπτει πολύ ανησυχητικά στοιχεία, ιδίως όσον αφορά τις ανεπτυγμένες χώρες. Οι κάτοικοι της Ευρώπης και της βόρειας Αμερικής σπαταλούν κατά μέσον όρο από 95 έως 115 κιλά τροφίμων ετησίως, έναντι των 6/11 κιλών της υποσαχάριας Αφρικής.

Τα αίτια της σπατάλης δεν είναι πάντοτε τα ίδια. Αλλάζουν ανάλογα με τα επίπεδα της αλυσίδας εφοδιασμού τροφίμων, τον τύπο του προϊόντος και τον τόπο στον οποίο συντελείται η σπατάλη. Χωρίζοντας την αλυσίδα σε πέντε τομείς (γεωργική παραγωγή, διαχείριση και αποθήκευση, επεξεργασία, διανομή και κατανάλωση), διαπιστώνεται ότι ποικίλες συμπεριφορές σε καθέναν από αυτούς οδηγούν στη σπατάλη τροφίμων που είναι απολύτως εδώδιμα, λόγω απωλειών στη συγκομιδή και την αποθήκευση, μεταφοράς σε επισφαλείς συνθήκες, σφαλμάτων συσκευασίας και κακών συνηθειών των τελικών καταναλωτών στην αγορά και στη χρήση των τροφίμων.

Όσον αφορά τις ανεπτυγμένες χώρες, το μεγαλύτερο μέρος της σπατάλης εντοπίζεται στα τελικά στάδια της διανομής και της κατανάλωσης και αυτό κυρίως λόγω της υπεραφθονίας στην παραγωγή των τροφίμων, ενώ στις αναπτυσσόμενες χώρες είναι συγκεντρωμένη στα αρχικά στάδια, εξαιτίας της έλλειψης προηγμένων γεωργικών τεχνικών, αποτελεσματικών συστημάτων και υποδομών μεταφοράς (για παράδειγμα, της ψυκτικής αλυσίδας) και δυνατότητας ασφαλούς αποθήκευσης.

Από τα στοιχεία αυτά προκύπτει ότι το μεγαλύτερο μέρος των τροφίμων που παράγονται σήμερα μπορεί στην πραγματικότητα να χρησιμοποιηθεί εκ νέου για διατροφικούς σκοπούς, αντί να διατίθεται ως κοινά απόβλητα, με σημαντικές περιβαλλοντικές και οικονομικές

επιπτώσεις, πέραν των ηθικών πτυχών του ζητήματος.

Πράγματι, η παραγωγή πλεοναζόντων τροφίμων που δεν καταναλώνονται έχει υψηλό κόστος από άποψη επιπτώσεων στο περιβάλλον, χρήσης ενέργειας και φυσικών πόρων (καταρχάς, του νερού), καθώς και εκπομπών αερίων στην ατμόσφαιρα· πράγματι, υπολογίζεται ότι οι περίπου 89 εκατομμύρια τόνοι τροφίμων που καταλήγουν στα απόβλητα κάθε χρόνο στην Ευρώπη, παράγουν 170 εκατομμύρια ισοδύναμους τόνους διοξειδίου του άνθρακα. Εκτός από τις επιπτώσεις της παραγωγής τροφίμων που δεν καταναλώνονται για το περιβάλλον θα πρέπει να ληφθεί επίσης υπόψη το κόστος επεξεργασίας και διάθεσης των αποβλήτων καθώς και η απώλεια κερδών των επιχειρήσεων παραγωγής.

Η καταπολέμηση της σπατάλης τροφίμων πρέπει να αποτελέσει προτεραιότητα του ευρωπαϊκού πολιτικού προγράμματος δράσης· η Επιτροπή, το Συμβούλιο και τα κράτη μέλη πρέπει να θεσπίσουν στρατηγικές και συγκεκριμένα μέτρα με σκοπό να μειωθεί κατά το ήμισυ η σπατάλη τροφίμων σε όλη την αλυσίδα εφοδιασμού εντός του 2025, να βελτιωθεί η απόδοση της αλυσίδας και να ευαισθητοποιηθεί η κοινή γνώμη για ένα θέμα, πολλές πτυχές του οποίου ακόμη παραβλέπονται.

Είναι αναγκαίο να ενημερωθούν οι πολίτες όχι μόνο για τα αίτια και τις συνέπειες της σπατάλης, αλλά και για τους τρόπους μείωσής της· πρέπει να προωθηθεί ένα επιστημονικό και πολιτισμικό πνεύμα που θα βασίζεται στις αρχές της αειφορίας και της αλληλεγγύης, προκειμένου να ενθαρρύνονται πιο υπεύθυνες συμπεριφορές.

Η πείρα αποδεικνύει ότι οι αυθόρμητες πρωτοβουλίες εθελοντικών και επαγγελματικών οργανώσεων για την προώθηση και την εξάπλωση της ιδέας περιορισμού της σπατάλης είχαν μεγάλη επιτυχία στις περιοχές στις οποίες αναπτύχθηκαν.

Για το λόγο αυτό το Κοινοβούλιο ζητεί να κηρυχθεί το 2013 Ευρωπαϊκό Έτος κατά της Σπατάλης Τροφίμων, προκειμένου να αποτελέσει σημαντικό μέσον ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης σχετικά με το σημαντικό αυτό ζήτημα.

22.11.2011

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΤΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

προς την Επιτροπή Γεωργίας και Ανάπτυξης της Υπαίθρου

σχετικά με την αποφυγή της κατασπατάλησης των τροφίμων: στρατηγικές για μια αποτελεσματικότερη διατροφική αλυσίδα στην ΕΕ (2011/2175(INI))

Συντάκτρια γνωμοδότησης: Anna Rosbach

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Η Επιτροπή Περιβάλλοντος, Δημόσιας Υγείας και Ασφάλειας των Τροφίμων καλεί την Επιτροπή Γεωργίας και Ανάπτυξης της Υπαίθρου, που είναι αρμόδια επί της ουσίας, να συμπεριλάβει στην πρόταση ψηφίσματός της τις ακόλουθες προτάσεις:

- A. λαμβάνοντας υπόψη ότι στην ΕΕ η απώλεια τροφίμων κατά τη διάρκεια των σταδίων παραγωγής, μετά τη συγκομιδή και μεταποίησης και η σπατάλη τροφίμων κατά τη διάρκεια των σταδίων λιανικής πώλησης και κατανάλωσης ανέρχονται σε 179 kg/έτος κατά κεφαλή¹.
- B. λαμβάνοντας υπόψη ότι ποσοστό 60% των αποβλήτων τροφίμων που δημιουργούνται από τα ευρωπαϊκά νοικοκυριά θα μπορούσε να αποφευχθεί, και ότι ποσοστό 20% των τροφίμων απορρίπτονται λόγω της σύγχυσης σχετικά με τις ημερομηνίες που αναγράφονται στις ετικέτες των συσκευασιών τροφίμων ².
- Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η πολιτική αποβλήτων τροφίμων δεν αποτέλεσε προτεραιότητα στην Ευρώπη και τη Βόρεια Αμερική τις προηγούμενες δεκαετίες όταν η παραγωγή τροφίμων ήταν άφθονη, γεγονός που οδήγησε σε συνολική αύξηση της δημιουργίας αποβλήτων τροφίμων σε ολόκληρη την αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων· λαμβάνοντας υπόψη ότι στην Ευρώπη και τη Βόρεια Αμερική η δημιουργία αποβλήτων τροφίμων

¹ Προπαρασκευαστική μελέτη για τη δημιουργία αποβλήτων τροφίμων σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Παρίσι 2010, σ. 11.

² Περιοδικό «Περιβάλλον για τους Ευρωπαίους», που έχει εκδοθεί από τη Γενική Διεύθυνση Περιβάλλοντος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Λουξεμβούργο 2011, σ. 8.

παρατηρείται κυρίως στο στάδιο λιανικού εμπορίου και κατανάλωσης, σε αντίθεση με τον αναπτυσσόμενο κόσμο, όπου η παραγωγή, συγκομιδή, επεξεργασία και η μεταφορά είναι τα στάδια που προκαλούν τα κύρια προβλήματα λόγω της απώλειας τροφίμων·

- Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι για να αλλάξει θετικά η συμπεριφορά των καταναλωτών ώστε να μειωθεί η σπατάλη τροφίμων επιβάλλεται αλλαγή αντίληψης, αλλά βελτιώσεις μπορούν ήδη να πραγματοποιηθούν στην αλυσίδα τροφίμων της ΕΕ όσον αφορά τη διαχείριση των σταδίων της αποθήκευσης, μεταφοράς και διανομής τροφίμων·
- Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι η δημιουργία αποβλήτων τροφίμων δεν συνεπάγεται μόνο οικονομικό κόστος, αλλά δεν είναι ανεκτή και από δεοντολογική και περιβαλλοντική άποψη·
- ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η παραγωγή τροφίμων συνδέεται με υψηλά επίπεδα εκπομπών CO₂ και χρήση πόρων (συμπεριλαμβανομένων της γης και του νερού)·
- Ζ. λαμβάνοντας επιπλέον υπόψη ότι οι απώλειες τροφίμων μετά τη συγκομιδή εκτιμάται ότι ανέρχονται σε 4 δισεκατομμύρια ευρώ ετησίως μόνο στην Ευρώπη·
 - 1. είναι πεπεισμένη ότι η πρόληψη της απώλειας τροφίμων πρέπει να αποτελέσει πρωταρχική προτεραιότητα, καθώς τα τρόφιμα είναι πολύτιμα και λιγοστά αγαθά και πολλά εκατομμύρια άνθρωποι υποφέρουν από πείνα·
 - 2. ζητεί τη λήψη μέτρων για τη μείωση της σπατάλης τροφίμων στη βιομηχανία τροφίμων, το εμπόριο, τα εστιατόρια, τα ιδρύματα υγειονομικής περίθαλψης, τα σχολεία και άλλα ιδρύματα, καθώς δημιουργούνται πολλά είδη βιολογικών αποβλήτων ως αποτέλεσμα της κατανάλωσης τροφίμων από τις κοινότητες·
 - 3. επισημαίνει ότι δεν υπάρχει εναρμονισμένος ορισμός των αποβλήτων τροφίμων, γεγονός που οδηγεί σε σοβαρές ανακολουθίες όσον αφορά την συλλογή στατιστικών δεδομένων και εμποδίζει την ανάληψη αποτελεσματικής δράσης σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο·
 - 4. επισημαίνει ότι η πολιτική βιολογικών αποβλήτων της ΕΕ θα πρέπει να επανεξετασθεί και να αναπροσαρμοσθεί τόσο από δεοντολογική όσο και από περιβαλλοντική άποψη·
 - 5. αναγνωρίζει ότι η μείωση των αποβλήτων τροφίμων συνεπάγεται σημαντικά περιβαλλοντικά οφέλη, όχι μόνο όσον αφορά την αποφυγή των αρνητικών επιπτώσεων της διάθεσης των αποβλήτων τροφίμων, αλλά και από την άποψη της εξοικονόμησης ενέργειας και νερού, μείωσης των εκπομπών αερίων και της χρήσης γης κατά την παραγωγική διαδικασία και της αποφυγής δυσμενών επιπτώσεων που συνδέονται με ενδεχομένως μη βιώσιμες γεωργικές μεθόδους παραγωγής, όπως η ρύπανση των υδάτων και η απώλεια της βιοποικιλότητας·
 - 6. υποστηρίζει ότι μπορεί να προληφθεί η δημιουργία μεγάλου μέρους των αποβλήτων τροφίμων εάν περιοριστεί η αλυσίδα εφοδιασμού σε τρόφιμα με αποτελεσματική τοπική παραγωγή και διανομή, συμβάλλοντας έτσι στον περιορισμό της δημιουργίας αποβλήτων τροφίμων·
 - 7. εκφράζει την ανησυχία της για το γεγονός ότι το περιβαλλοντικό κόστος της παραγωγής

δεν αντικατοπτρίζεται ορθώς στις τιμές καταναλωτή·

8. ζητεί από την Επιτροπή να προτείνει σαφείς στόχους για τη μείωση των αποβλήτων τροφίμων στο πλαίσιο της οδηγίας πλαίσιο για τα απόβλητα· ζητεί από την Επιτροπή να δώσει ιδιαίτερη έμφαση στα απόβλητα τροφίμων κατά την αξιολόγηση των προγραμμάτων πρόληψης της δημιουργίας αποβλήτων, των στόχων και των δεικτών των κρατών μελών, σύμφωνα με την οδηγία πλαίσιο για τα απόβλητα· ζητεί να πραγματοποιείται εκτίμηση των επιπτώσεων σχετικά με την παραγωγή αποβλήτων τροφίμων κατά την αξιολόγηση των επιπτώσεων κάθε νομοθετικής πρότασης που σχετίζεται με τρόφιμα·
9. ζητεί από τα κράτη μέλη να δώσουν ιδιαίτερη έμφαση στα απόβλητα τροφίμων στο πλαίσιο των προγραμμάτων τους πρόληψης της δημιουργίας αποβλήτων και να αναλάβουν νομοθετική δράση με στόχο την αποφυγή της δημιουργίας αποβλήτων τροφίμων σε ολόκληρη την αλυσίδα παραγωγής, συμπεριλαμβανομένων των σταδίων λιανικού και χονδρικού εμπορίου· η ανάληψη νομοθετικής δράσης θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει τον καθορισμό στόχων για την αποφυγή της δημιουργίας αποβλήτων, το διαχωρισμό και την αναδιανομή τους·
10. ζητεί την αυστηρή εφαρμογή της ιεράρχησης κατά την επεξεργασία των αποβλήτων τροφίμων, όπως ορίζεται στην οδηγία πλαίσιο για τα απόβλητα, και στα απόβλητα τροφίμων, ήτοι:
 - την αποφυγή ως πρώτη προτεραιότητα, μειώνοντας έτσι τις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου και τη χρήση νερού,
 - επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωση (π.χ. λιπασματοποίηση) ως επόμενες επιλογές,
 - χρήση για την παραγωγή βιοαερίου ως το επόμενο βήμα στην ιεράρχηση, και
 - αποτέφρωση και υγειονομική ταφή μόνο ως τελευταία επιλογή·
11. τονίζει την ανάγκη δημιουργίας επιπλέον υποδομών βιολογικής ανακύκλωσης και αύξησης της κατ' οίκον συλλογής αναπόφευκτων αποβλήτων τροφίμων, όπως ανεπιθύμητα συστατικά μέρη τροφίμων· υποστηρίζει την ανάληψη δράσεων, όπως η οικιακή λιπασματοποίηση και η βιολογική ανακύκλωση στη γεωργία·
12. θεωρεί ότι, προκειμένου να προστατευθεί η ανθρώπινη υγεία, η αρχή της προφύλαξης πρέπει να έχει πρωταρχική σημασία κατά την επεξεργασία και τη χρήση των βιολογικών αποβλήτων, ιδίως υπό το πρίσμα της πιθανής έμμεσης επιστροφής τους στην αλυσίδα τροφίμων και της χρήσης τους στα εισαγόμενα τρόφιμα και τις ζωοτροφές·
13. είναι της άποψης ότι οι συσκευασίες τροφίμων πρέπει να βελτιστοποιηθούν και να μειωθούν: η έρευνα και η καινοτομία στον τομέα των ευφών συσκευασιών τροφίμων θα πρέπει να προωθηθούν ώστε να εξετασθούν ικανοποιητικές λύσεις για την επί του παρόντος ένδειξη «ανάλωση έως ...» στα επιμέρους προϊόντα·
14. είναι πεπεισμένη ότι θα πρέπει να προωθηθεί η περιβαλλοντική συνείδηση των καταναλωτών όσον αφορά την αποτίμηση και την διατήρηση των περιβαλλοντικών

πόρων, ώστε να κατανοήσουν ότι κάθε φορά που υπάρχει κατανάλωση, υπάρχουν επίσης και επιπτώσεις στο περιβάλλον μας·

15. τονίζει ότι οι εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου που σχετίζονται με την παραγωγή, συσκευασία και μεταφορά των τροφίμων που απορρίπτονται, είναι περιττές πρόσθετες εκπομπές· επισημαίνει ότι η βελτίωση της απόδοσης της αλυσίδας εφοδιασμού τροφίμων, έτσι ώστε να προληφθεί η δημιουργία αποβλήτων τροφίμων και να εξαιρεθούν τα βρώσιμα απόβλητα τροφίμων, αποτελεί κεντρική δράση για την άμβλυνση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής·
16. θεωρεί ότι οι πωλήσεις προϊόντων τροφίμων χαμηλού βάρους και ατομικών μερίδων στις υπεραγορές θα πρέπει να ενθαρρύνονται ώστε να μειωθεί η αγορά υπερβολικής ποσότητας τροφίμων εκ μέρους των καταναλωτών·
17. ζητεί να διερευνηθεί το κατά πόσον κανονισμοί που έχουν προηγουμένως εκδοθεί παράγουν περιττούς κανόνες που αναγκάζουν τις υπεραγορές και τα καταστήματα πώλησης τροφίμων να απορρίπτουν τρόφιμα τα οποία είναι απολύτως ασφαλή·
18. αναγνωρίζει ότι η σύγχυση των καταναλωτών, η αδυναμία κατανόησης, και η παρερμηνεία των ημερομηνιών που αναγράφονται στις ετικέτες των συσκευασιών σχετικά με τη διατηρησιμότητα των τροφίμων αποτελούν μία από τις αιτίες των απορρίψεων τροφίμων· υπενθυμίζει ότι η νομοθεσία σχετικά με την παροχή πληροφοριών στους καταναλωτές για τα τρόφιμα επιβάλλει την αναγραφή επί των συσκευασιών ημερομηνιών με την ένδειξη «ανάλωση έως ...» και «ανάλωση κατά προτίμηση πριν από ...» καθώς και οδηγιών για ειδικές συνθήκες αποθήκευσης και χρήσης· ζητεί από τα κράτη μέλη και τον κλάδο των τροφίμων να πραγματοποιήσουν ενημερωτικές εκστρατείες, οι οποίες θα παράσχουν στους καταναλωτές τη δυνατότητα να κατανοούν τις ετικέτες και να ερμηνεύουν σωστά την ημερομηνία ελάχιστης διατηρησιμότητας, ώστε να αποφεύγεται η παραπλάνηση των καταναλωτών· έχει, ωστόσο, επίγνωση του γεγονότος ότι οι παρασκευαστές τροφίμων, για λόγους ασφάλειας δικαίου, είναι ιδιαίτερα προσεκτικοί κατά τον καθορισμό της ημερομηνίας ελάχιστης διατηρησιμότητας·
19. επισημαίνει, στο πλαίσιο αυτό, τη σημασία της ίδρυσης Κοινότητας Γνώσης και Καινοτομίας (ΚΓΚ) για τα τρόφιμα που μεταξύ των άλλων θα ασχοληθεί και με την πρόληψη της σπατάλης τροφίμων·
20. έχει επίγνωση ότι στην Ευρώπη, όπου η μεγαλύτερη σπατάλη τροφίμων παρατηρείται στα επίπεδα λιανικού εμπορίου και κατανάλωσης, οι προσπάθειες για τη μείωση των αποβλήτων πρέπει να προσανατολίζονται κυρίως προς την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών, βελτιωμένες διαδικασίες κατά την επεξεργασία των τροφίμων και από την αλλαγή συμπεριφοράς εκ μέρους των εταιρειών και ιδιωτών σε ολόκληρη την αλυσίδα, από την αρχή μέχρι το τέλος, προκειμένου να μειωθούν σημαντικά τα απόβλητα τροφίμων, ενώ μόνο μια συντονισμένη δράση μεταξύ της ΕΕ και των εθνικών ρυθμιστικών αρχών, της βιομηχανίας και των οργανώσεων των καταναλωτών μπορεί να επιτύχει απτά αποτελέσματα· καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη, κατά συνέπεια, να προσφέρουν την υποστήριξή τους σε μέτρα ευαισθητοποίησης και σε εκστρατείες που αποβλέπουν σε αυτούς τους στόχους, και ειδικότερα στην ενίσχυση της ευαισθητοποίησης όσον αφορά τη σχέση μεταξύ κατανάλωσης και παραγωγής, κόστους, αποβλήτων, υγείας και περιβάλλοντος, αλλά και στην εκπαίδευση των νέων ανθρώπων,

ξεκινώντας ήδη από τη νηπιακή ηλικία, σχετικά με τον τρόπο χειρισμού των τροφίμων, των απορρίψεων και των υπολοίπων τροφίμων·

21. ζητεί από την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να συμπεριλάβουν μέτρα στη νομοθετική δέσμη για τη μεταρρύθμιση της κοινής γεωργικής πολιτικής σχετικά με την πρόληψη της δημιουργίας αποβλήτων τροφίμων στα στάδια παραγωγής, συγκομιδής, επεξεργασίας και μεταφοράς και να υποβάλλουν συγκεκριμένες προτάσεις για την αύξηση της ευαισθητοποίησης των πολιτών και της ευθύνης των καταναλωτών στα στάδια λιανικού εμπορίου και πώλησης·
22. ζητεί από την Επιτροπή να προβεί σε ανάλυση ολόκληρης της αλυσίδας τροφίμων ώστε να προσδιορίσει τους κλάδους τροφίμων στους οποίους παρατηρείται περισσότερο η δημιουργία αποβλήτων τροφίμων και τις λύσεις που μπορούν να εξευρεθούν για την πρόληψη της δημιουργίας αποβλήτων τροφίμων·
23. ζητεί επίσης από την Επιτροπή να διερευνήσει τι ποσοστό επί της συνολικής σπατάλης τροφίμων πραγματοποιείται κατά το στάδιο της συγκομιδής· θεωρεί ότι, αν το εν λόγω ποσοστό είναι σημαντικό, η Επιτροπή θα πρέπει να προτείνει προσεγγίσεις και μέτρα ώστε να διευκολύνει τους αγρότες να περιορίσουν την κατάσταση αυτή
24. είναι πεπεισμένη ότι οι απαιτήσεις ποιότητας σχετικά με την εξωτερική εμφάνιση των προϊόντων, οι οποίες καθορίζουν το μέγεθος και το σχήμα κυρίως των νωπών οπωρολαχανικών, είτε έχουν επιβληθεί από ενωσιακή ή εθνική νομοθεσία ή από εσωτερικό κανονισμό επιχείρησης, αποτελούν αιτία πολλών περιττών απορρίψεων, οι οποίες αυξάνουν την ποσότητα των τροφίμων που σπαταλούνται·
25. ενθαρρύνει τα δημόσια ιδρύματα, τον κλάδο της φιλοξενίας, τα σχολεία, τα νοσοκομεία και τις τράπεζες τροφίμων να συλλέγουν και να αναδιανέμουν αχρησιμοποίητα τρόφιμα τα οποία εξακολουθούν να είναι κατάλληλα για ανθρώπινη κατανάλωση στα άτομα που έχουν ανάγκη, κατά τρόπο που να συμπληρώνει και να μην υποκαθιστά τα υπάρχοντα συστήματα κοινωνικής πρόνοιας·
26. θεωρεί ότι νέες τεχνολογικές εξελίξεις, όπως τα «ευφυή» ψυγεία και οι συσκευασίες με τη χρήση νανοτεχνολογίας, μπορούν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στη μείωση της δημιουργίας αποβλήτων τροφίμων· καλεί την Επιτροπή να δώσει ιδιαίτερη προσοχή στη μείωση της δημιουργίας αποβλήτων τροφίμων στο πλαίσιο των προγραμμάτων έρευνας της
27. ζητεί από τους εμπόρους λιανικής πώλησης να αναλάβουν σοβαρά τις ευθύνες που τους αναλογούν τους για τη μείωση των αποβλήτων τροφίμων· π.χ. με την ελάφρυνση των απαιτήσεων όσον αφορά τους κανόνες εμπορίας· ζητεί από την Επιτροπή να συγκεντρώσει και να δημοσιεύσει βέλτιστες πρακτικές για την αποφυγή της δημιουργίας αποβλήτων τροφίμων στον τομέα του λιανικού εμπορίου της ΕΕ, καθώς και πρακτικές λύσεις για την αντιμετώπιση ή τη διανομή τροφίμων που δεν μπορούν να πωληθούν μέσω των συνήθων διαύλων·
28. επισημαίνει ότι το ζήτημα της δημιουργίας αποβλήτων τροφίμων θα πρέπει να εξεταστεί στο πλαίσιο της αποδοτικότητας των πόρων και ζητεί από την Επιτροπή να προτείνει συγκεκριμένες πρωτοβουλίες σχετικά με τα απόβλητα τροφίμων σύμφωνα με την

εμβληματική πρωτοβουλία «Μια Ευρώπη που χρησιμοποιεί αποτελεσματικά τους πόρους»·

29. υποστηρίζει, εν προκειμένω, ότι πρέπει γενικώς να βελτιωθεί η γνώση του πληθυσμού της ΕΕ όσον αφορά τα τρόφιμα και τη διατροφή·
30. παραπέμπει στο ψήφισμα της 6ης Ιουλίου 2010 σχετικά με την Πράσινη Βίβλο της Επιτροπής για τη διαχείριση των βιολογικών αποβλήτων στην Ευρωπαϊκή Ένωση¹, ιδιαίτερα στις παραγράφους 1 έως 4 του αυτού, στο οποίο το Κοινοβούλιο καλεί την Επιτροπή να υποβάλλει συγκεκριμένη νομοθετική πρόταση για την επεξεργασία των βιολογικών αποβλήτων, των οποίων τα απόβλητα τροφίμων αποτελούν ένα μόνο μέρος·
31. επισημαίνει ότι πραγματικά απόβλητα τροφίμων μπορούν να αποτελέσουν σημαντική και βιώσιμη πηγή βιομάζας, και μπορούν να αξιοποιηθούν για την αντικατάσταση της βιοενέργειας που παράγεται από μη βιώσιμες εισαγωγές ξυλείας·
32. θεωρεί ότι η ανακύκλωση των βιολογικών αποβλήτων μέσω λιπασματοποίησης ή χρήσης σε μονάδες βιοαερίου είναι κατά πολύ προτιμότερη από την αποτέφρωσή τους η οποία πρέπει να αποφεύγεται και να γίνεται αποδεκτή μόνο αφού έχει ακολουθηθεί η ιεράρχηση και τα απόβλητα έχουν αξιοποιηθεί στο έπακρον·
33. τονίζει ότι οι δυνατότητες των αποβλήτων τροφίμων όσον αφορά την ανάκτηση ενέργειας δεν θα πρέπει να επηρεάζουν, ή να καθυστερούν, την ανάληψη δράσης για την αντιμετώπιση του καθεαυτού προβλήματος της δημιουργίας αποβλήτων τροφίμων·
34. ζητεί από την Επιτροπή να διασφαλίσει ότι, όπως στο ζήτημα της ενεργειακής απόδοσης, έτσι και στο ζήτημα της αποδοτικότητας των τροφίμων θα δίδεται όσο το δυνατόν μεγαλύτερη προσοχή και ευαισθητοποίηση, δεδομένου ότι είναι εξίσου σημαντικά για το περιβάλλον και το μέλλον μας·
35. ζητεί από την Επιτροπή να θεσπίσει απαιτήσεις υποβολής εκθέσεων για τα κράτη μέλη σχετικά με τα απόβλητα τροφίμων και να τυποποιήσει τις μεθοδολογίες για τον υπολογισμό των ποσοτήτων των αποβλήτων τροφίμων σε επίπεδο κρατών μελών ώστε να διασφαλιστεί η συγκρισιμότητα·
36. ζητεί από την Επιτροπή να θεσπίσει συγκεκριμένους στόχους πρόληψης της δημιουργίας αποβλήτων τροφίμων για τα κράτη μέλη, στο πλαίσιο των στόχων της πρόληψης της δημιουργίας αποβλήτων που θα καθοριστούν για τα κράτη μέλη έως το 2014, όπως ορίζει η οδηγία πλαίσιο για τα απόβλητα του 2008·
37. τονίζει την ανάγκη να εισαχθούν συστήματα χωριστής συλλογής για τα βιολογικά απόβλητα, έτσι ώστε το εν λόγω είδος των αποβλήτων να μπορεί να ανακυκλωθεί και να αξιοποιηθεί όπου αυτό είναι δυνατό και καλεί την Επιτροπή να αξιολογήσει την πιθανή σύσταση προς τα κράτη μέλη να υιοθετήσουν συστήματα χωριστής συλλογής αποβλήτων τροφίμων, για τα νοικοκυριά και/ή για τον κλάδο των υπηρεσιών τροφίμων. Η πρόταση επιδότησης για την ανάπτυξη υποδομών χωριστής συλλογής και επεξεργασίας των αποβλήτων τροφίμων θα πρέπει επίσης να αξιολογηθεί.

¹ Κείμενα που εγκρίθηκαν P7_TA(2010)0264.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΤΗΣ ΤΕΛΙΚΗΣ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ημερομηνία έγκρισης	22.11.2011						
Αποτέλεσμα της τελικής ψηφοφορίας	<table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 100px;">+:</td> <td style="text-align: right;">38</td> </tr> <tr> <td>-:</td> <td style="text-align: right;">0</td> </tr> <tr> <td>0:</td> <td style="text-align: right;">15</td> </tr> </table>	+:	38	-:	0	0:	15
+:	38						
-:	0						
0:	15						
Βουλευτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	János Áder, Elena Oana Antonescu, Pilar Ayuso, Paolo Bartolozzi, Martin Callanan, Chris Davies, Esther de Lange, Anne Delvaux, Edite Estrela, Jill Evans, Karl-Heinz Florenz, Elisabetta Gardini, Gerben-Jan Gerbrandy, Julie Girling, Françoise Grossetête, Cristina Gutiérrez-Cortines, Satu Hassi, Jolanta Emilia Hibner, Dan Jørgensen, Karin Kadenbach, Holger Kraahmer, Jo Leinen, Corinne Lepage, Peter Liese, Kartika Tamara Liotard, Linda McAvan, Radvilė Morkūnaitė-Mikulėnienė, Miroslav Ouzký, Mario Pirillo, Pavel Poc, Vittorio Prodi, Frédérique Ries, Anna Rosbach, Oreste Rossi, Dagmar Roth-Behrendt, Carl Schlyter, Richard Seeber, Θεόδωρος Σκυλακάκης, Bogusław Sonik, Salvatore Tatarella, Anja Weisgerber, Åsa Westlund, Glenis Willmott, Marina Yannakoudakis, Антония Първанова						
Αναπληρωτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Miroslav Mikolášik, Alojz Peterle, Birgit Schiebler-Jastram, Renate Sommer, Bart Staes, Csaba Sándor Tabajdi, Μιχάλης Τρεμόπουλος, Andrea Zanoni						

18.10.2011

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ

προς την Επιτροπή Γεωργίας και Ανάπτυξης της Υπαίθρου

σχετικά με την αποφυγή της κατασπατάλησης των τροφίμων: στρατηγικές για μια αποτελεσματικότερη διατροφική αλυσίδα στην ΕΕ (2011/2175(INI))

Συντάκτρια γνωμοδότησης: Anna Maria Corazza Bildt

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Η Επιτροπή Εσωτερικής Αγοράς και Προστασίας των Καταναλωτών καλεί την Επιτροπή Γεωργίας και Ανάπτυξης της Υπαίθρου, που είναι αρμόδια επί της ουσίας, να συμπεριλάβει στην πρόταση ψηφίσματός της τις ακόλουθες προτάσεις:

1. τονίζει ότι η κατασπατάληση τροφίμων συνιστά τόσο περιβαλλοντικό και ηθικό πρόβλημα όσο και οικονομικό και κοινωνικό κόστος και πρόκληση στο πλαίσιο της εσωτερικής αγοράς τόσο για τις επιχειρήσεις όσο και για τους καταναλωτές·
2. τονίζει ότι απαιτείται πολιτική βούληση προκειμένου να εξευρεθούν λύσεις στο πρόβλημα της κατασπατάλησης των τροφίμων· καλεί την Επιτροπή να δώσει προτεραιότητα σε όλες τις πτυχές της σπατάλης τροφίμων στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής πολιτικής ατζέντας· καλεί την Επιτροπή, σε συνεννόηση με τα κράτη μέλη, να καθορίσει στόχους για τη μείωση της σπατάλης τροφίμων, και καλεί τα κράτη μέλη και όλα τα ενεχόμενα μέρη να λάβουν πρακτικά μέτρα για την επίτευξη των στόχων αυτών·
3. παροτρύνει την Επιτροπή να συνεργαστεί με τον Οργανισμό Τροφίμων και Γεωργίας των Ηνωμένων Εθνών (FAO) προκειμένου να θέσουν κοινούς στόχους για τη μείωση της κατασπατάλησης τροφίμων σε ολόκληρο τον κόσμο·
4. υπενθυμίζει τα αποτελέσματα της έρευνας της Επιτροπής (Consumer Empowerment in the EU - SEC(2011) 0469), σύμφωνα με την οποία το 18% των ευρωπαίων πολιτών δεν κατανοεί την επισήμανση «ανάλωση κατά προτίμηση προ της...»· ζητεί, συνεπώς, από την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να διευκρινίσουν τη σημασία της ημερομηνίας στις

επισημάνσεις («ανάλωση κατά προτίμηση προ της», «ημερομηνία λήξης» και «κατανάλωση έως») προκειμένου να μειωθεί η αβεβαιότητα για τον καταναλωτή ως προς το κατά πόσον το τρόφιμο είναι βρώσιμο και να δοθούν ακριβείς πληροφορίες στο κοινό προκειμένου κυρίως να αντιληφθεί ότι η ημερομηνία σε σχέση με την ελάχιστη διάρκεια «ανάλωση κατά προτίμηση προ της...» σχετίζεται με την ποιότητα, ενώ ο όρος "κατανάλωση έως" σχετίζεται με την ασφάλεια ώστε να μπορούν οι καταναλωτές να επιλέγουν πιο συνειδητά·

5. επισημαίνει ότι ο προσφάτως εγκριθείς κανονισμός για την ενημέρωση του καταναλωτή σε σχέση με τα τρόφιμα διευκρινίζει ότι τα τρόφιμα με ημερομηνία "κατανάλωσης έως" πρέπει να θεωρούνται ανασφαλής μετά την ημερομηνία αυτή·
6. καλεί την Επιτροπή, τα κράτη μέλη και τους ενδιαφερόμενους παράγοντες να ενθαρρύνουν ενημερωτικές και εκπαιδευτικές πρωτοβουλίες, ξεκινώντας από τα παιδιά στα σχολεία, για την πρόληψη της σπατάλης τροφίμων, οι οποίες θα συμβάλλουν στη μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση των μεμονωμένων καταναλωτών και στην πραγματοποίηση υπεύθυνων επιλογών εκ μέρους αυτών, θα τους επιτρέπουν να αντιλαμβάνονται καλύτερα την αξία του τροφίμου και θα ενισχύσουν την ικανότητά τους να κρίνουν από την εμφάνιση, την οσμή, την αφή και τη γεύση κατά πόσον το τρόφιμο είναι βρώσιμο· ενθαρρύνει επίσης συγκεκριμένα μέτρα πρόληψης της σπατάλης τροφίμων στα κυλικεία των σχολείων, των δημοσίων διοικήσεων, των δημοσίων και ιδιωτικών επιχειρήσεων, καθώς και των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων·
7. καλεί την Επιτροπή να εξετάσει το ενδεχόμενο τροποποίησης των κανόνων περί δημοσίων συμβάσεων, ιδιαίτερα εκείνων που αφορούν την τροφοδοσία, προκειμένου να λαμβάνεται καλύτερα υπόψη το πρόβλημα της σπατάλης τροφίμων·
8. καλεί όλους τους ενδιαφερόμενους να αναλάβουν μεγαλύτερες κοινές ευθύνες· τους ενθαρρύνει να ενισχύσουν το συντονισμό ώστε να βελτιώσουν περαιτέρω την επιμελητεία, τις μεταφορές, τη διαχείριση των αποθεμάτων και τη συσκευασία προκειμένου να αντιμετωπιστεί η σπατάλη τροφίμων στο σύνολο της αλυσίδας διανομής· καλεί επίσης τους ενδιαφερόμενους να αναγνωρίσουν και να επεξηγήσουν τη διατροφική αξία των γεωργικών προϊόντων με ακανόνιστο μέγεθος ή σχήμα προκειμένου να μειωθούν τα απορρίμματα·
9. υπογραμμίζει τη σημασία που έχει να συνεχίσουμε να επενδύουμε σε καινοτόμες τεχνολογίες παραγωγής, όπως σε αποτελεσματικές τεχνικές συσκευασίας και συντήρησης των προϊόντων·
10. καλεί τη βιομηχανία τροφίμων και τους λοιπούς ενδιαφερόμενους να προσφέρουν ποικιλία στο μέγεθος της συσκευασίας τροφίμων, να εκτιμούν τα οφέλη της προσφοράς περισσότερων χύδην τροφίμων και να λάβουν περισσότερο υπόψη τα αποτελούμενα από ένα πρόσωπο νοικοκυριά προκειμένου να μειωθεί η σπατάλη τροφίμων και κατ' επέκταση το ίχνος άνθρακα του καταναλωτή·
11. ζητεί από τους λιανοπωλητές και τις τοπικές αρχές να επωφεληθούν της καθημερινής τους επαφής με τους καταναλωτές για να τους προτείνουν τρόπους καλύτερης αποθήκευσης και χρήσης των τροφίμων και να ενθαρρύνουν τους καταναλωτές να προγραμματίζουν τις αγορές τροφίμων τους (επί παραδείγματι με πρακτικά τεχνάσματα

και εκστρατείες ευαισθητοποίησης)· πιστεύει ότι οι προσφορές πρέπει να στοχεύουν περισσότερο τα πλεονάσματα και τα υποστάντα φθορές αλλά ασφαλή τρόφιμα των οποίων η ημερομηνία λήξης πλησιάζει, επί παραδείγματι προσφέροντας έκπτωση 50% 24 ώρες πριν από την ημερομηνία λήξης·

12. καλεί την Επιτροπή σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, να εκδώσει συστάσεις σχετικά με τις θερμοκρασίες κατάψυξης με βάση τις αποδείξεις ότι η μη βέλτιστη και ακατάλληλη θερμοκρασία έχει ως αποτέλεσμα τα τρόφιμα να καθίστανται προώρως ακατάλληλα προς βρώση και προκαλεί περιττές σπατάλες· υπογραμμίζει το γεγονός ότι τα εναρμονισμένα επίπεδα θερμοκρασίας σε ολόκληρη την αλυσίδα διανομής θα βελτιώσουν τη συντήρηση των τροφίμων και θα μειώσουν τη σπατάλη των τροφίμων που μεταφέρονται και πωλούνται εκτός συνόρων·
13. καλεί την Επιτροπή να δημοσιεύσει ένα φιλικό για το χρήστη εγχειρίδιο σχετικά με τη χρήση των τροφίμων η ημερομηνία λήξης των οποίων πλησιάζει εξασφαλίζοντας ταυτόχρονα την ασφάλεια των τροφίμων για δωρεά και για ζωοτροφές, με βάση τις βέλτιστες πρακτικές των ενδιαφερομένων παραγόντων στο πλαίσιο της διατροφικής αλυσίδας, προκειμένου, λόγου χάριν, να εναρμονιστεί η προσφορά με τη ζήτηση πιο γρήγορα και πιο αποτελεσματικά·
14. επισημαίνει το ενδιαφέρον που έχει ως εναλλακτική στην απόρριψη, η ανάπτυξη της κομποστοποίησης των βιολογικά διασπώμενων τροφίμων· εκφράζει ικανοποίηση για τις πρωτοβουλίες στα κράτη μέλη δια των οποίων προτείνονται στους πολίτες συλλογικοί χώροι για το σκοπό αυτό· ζητεί από την Επιτροπή να ενθαρρύνει την ενέργεια αυτή ευνοώντας την ανταλλαγή πληροφοριών και ορθών πρακτικών σε ευρωπαϊκή κλίμακα·
15. παροτρύνει τα κράτη μέλη να δημιουργήσουν οικονομικά κίνητρα για τον περιορισμό της κατασπατάλησης τροφίμων·
16. παρατηρεί ότι τα κράτη μέλη θα μπορούσαν να βελτιώσουν τη διαχείριση των απορριμμάτων τους και να συμβάλουν έτσι στην αύξηση της αποτελεσματικότητας της διατροφικής αλυσίδας· καλεί την Επιτροπή να μελετήσει τη σχέση μεταξύ της ποιότητας της διαχείρισης των απορριμμάτων και της κατασπατάλησης των τροφίμων και να εξετάσει τα μέτρα που θα μπορούσαν να ληφθούν σε σχέση με τη διαχείριση αυτή προκειμένου να μειωθεί η σπατάλη τροφίμων·
17. πιστεύει ότι είναι δυνατό να μειωθεί η κατασπατάληση τροφίμων ενισχύοντας τη συνεργασία μεταξύ καταναλωτών, παραγωγών, μεταποιητών, λιανοπωλητών, επιχειρήσεων τροφοδοσίας, εστιατορίων, δημοσίων διοικήσεων και ΜΚΟ· ενθαρρύνει τη χρήση του διαδικτύου και των νέων τεχνολογιών για το σκοπό αυτό·
18. καλεί την Επιτροπή, τα κράτη μέλη και τους ενδιαφερόμενους παράγοντες να ανταλλάσσουν τις βέλτιστες πρακτικές συνδυάζοντας τις γνώσεις από τα σχετικά φόρα και πλατφόρμες, όπως το Φόρουμ Λιανικής της ΕΕ για τη Βιωσιμότητα, η Ευρωπαϊκή Στρογγυλή Τράπεζα για τη Βιώσιμη Κατανάλωση και Παραγωγή Τροφίμων, το Φόρουμ Υψηλού Επιπέδου για την Καλύτερη Λειτουργία της Αλυσίδας Διανομής Τροφίμων, το Άτυπο Δίκτυο των Κρατών Μελών «Φίλοι των Βιώσιμων Τροφίμων», το Φόρουμ για τα Καταναλωτικά Αγαθά κτλ·

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΤΗΣ ΤΕΛΙΚΗΣ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ημερομηνία έγκρισης	17.10.2011
Αποτέλεσμα της τελικής ψηφοφορίας	+ : 32 - : 0 0 : 0
Βουλευτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Cristian Silviu Buşoi, Lara Comi, Anna Maria Corazza Bildt, António Fernando Correia De Campos, Jürgen Creutzmann, Cornelis de Jong, Christian Engström, Evelyne Gebhardt, Malcolm Harbour, Sandra Kalniete, Hans-Peter Mayer, Gianni Pittella, Mitro Repo, Robert Rochefort, Heide Rühle, Christel Schaldemose, Andreas Schwab, Róza Gräfin von Thun und Hohenstein, Bernadette Vergnaud, Barbara Weiler, Илиана Иванова
Αναπληρωτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Ashley Fox, Anna Hedh, María Irigoyen Pérez, Othmar Karas, Constance Le Grip, Emma McClarkin, Κωνσταντίνος Πουπάκης, Olga Sehnalová, Κυριάκος Τριανταφυλλίδης, Anja Weisgerber, Антония Първанова

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΤΗΣ ΤΕΛΙΚΗΣ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ημερομηνία έγκρισης	23.11.2011
Αποτέλεσμα της τελικής ψηφοφορίας	+: 38 -: 1 0: 0
Βουλευτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	John Stuart Agnew, Liam Aylward, José Bové, Luis Manuel Capoulas Santos, Michel Dantin, Paolo De Castro, Albert Deß, Herbert Dorfmann, Robert Dušek, Iratxe García Pérez, Sergio Gutiérrez Prieto, Martin Häusling, Esther Herranz García, Peter Jahr, Elisabeth Jeggle, Jarosław Kalinowski, Elisabeth Köstinger, George Lyon, Gabriel Mato Adrover, Mairead McGuinness, James Nicholson, Rareş-Lucian Niculescu, Γεώργιος Παπαστάμκος, Marit Paulsen, Britta Reimers, Ulrike Rodust, Czesław Adam Siekierski, Sergio Paolo Francesco Silvestris, Alyn Smith, Marc Tarabella, Janusz Wojciechowski
Αναπληρωτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Luís Paulo Alves, Salvatore Caronna, Σπύρος Δανέλλης, Giovanni La Via, Astrid Lulling, Hans-Peter Mayer, Maria do Céu Patrão Neves, Valdemar Tomaševski
Αναπληρωτές (άρθρο 187, παρ. 2) παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Anna Maria Corazza Bildt